

ИНТЕРКУЛТУРНА ПЕРСПЕКТИВА МАЊИНСКИХ САМОУПРАВА - Јавне политике и медијска сфера

Сажетак: Рад се базира на аналитичком увиду аутора у актуелно стање и перспективе интеркултурних пројеката и модела који креирају учешће мањинских група и заједница у обликовању њиховог културног идентитета на локалном нивоу. Проблематизује се досегнути ниво интеркултуралности на нивоу мањинске самоуправе кроз дефинисање и развој стратешких праваца културних индустрија са посебним акцентом на јавне политике и медијске активности. С обзиром на чињеницу да су идентитетска мањинска питања најделикатније везана за јавне политике и особито за медијску сферу од пресудне је важности како се она нормативно уоквирују и надасве реализују у културној, економској и политичкој равни одређеног правно-политичког система. Очигледно је да се перспектива мањинских самоуправа огледа у тражењу квалитетних законских и практичних решења у остваривању колективних права националних мањина и то у два једнако важна процеса за сваку самоуправу-процеса децентрализације и процеса остваривања културне аутономије. Стога се у раду афирмише перспективно увећање оба узајамно спрегнута друштвено-политичка процеса како би се добила одређена предикција савременог интеркултуралног модела мањинске самоуправе. Природно је да се у добром делу рада преплићу и остали сегменти креативних индустрија (издаваштво, рекламирање и сл.) али је напор аутора усредсређен на маркирање искустава и перспективе у домену јавности и медијских активности. У том светлу се и сагледава неодступна корелација између три нивоа (републички, покрајински и градски) надлежности и власти који се у последичној форми рефлектују на локални ниво прецизније, на ниво мањинске самоуправе.

Кључне речи: мањинска самоуправа, интеркултуралност, перспектива, културне индустрије, јавне политике, медији, локални ниво

Друштво какво је данас Србија, суочава се са небројеним проблемима које носе талог претходног времена и отворених дилема сутрашњице. Исправити сва социјално-културна, а нарочито политичка спотицања и најједном попунити „транзиционе рупе“ и остварити нарасла очекивања нијереалистичан

* nenad.djuretic@garfond.rs

оквир нашециљане перспективе. Наиме, уз препознатљив српски киптећи оптимизам и неизоставну инацијску природу наших људи нужно је суочити и са сликом Доријана Греја у огледалу. Заправо реч је о билансирању доброг и лошег које незаобилазно изњедри већина кризних ситуација провоцирајућинеу-сахлу наду да ће „криза исцељења“ ипак некако волан историје усмерити у позитивном правцу. У том правцу и „дух народа“ обликује своју свест, свест већине да готово нужно чак и законито после периода искушења и колективних траума мора се указати светло усред тунела. Јер, како је давно исказао грчки трагичар Есхил, ПАТЊА ПАМЕТ РАЂА!

Са пуно аргумената можемо бранити последње наводе претходног пасажа. Од нескривене социјалне депресије с краја 90-тих па преко изневерених очекивања у декади после 2000.-те дошли смо до актуелног момента изида када нескривено, рекосмо помало и нереално, иза тог забрана, очекујемо у најмању руку брз друштвени опоравак и пун бољитак. Кажу нема подвига без искушења па како смо у некој врсти „претплате“ када су искушења у питању зашто се коначно не би надали и подвигу. Истини за вољу, нека то у почетку буду регенеришући моменти са дугим епизодама које би временом имале озбиљну инклинацију ка стабилној друштвеној конституцији. Но за тако нешто неопходно је да се пробуде здрави ресурси који ће давати инспиративан тон за поглед у будућност. Говорећи о томе већ сада се могу наслутити пристојни помаци ка просперитетним друштвима иако је, да будемо разумни, ипак то све још увек прилично удаљено.

Солидан инвестициони циклус, снажан талас дигитализације и информатичког предузетништва, модернизација и ширење забавних, мултимедијалних садржаја уз све вредносне дубиозе као и јачање регионалних интеркултуралних веза доприноси свеукупном утиску да смо уз све инхибиције и лутања из дана у дан СВЕ БЛИЖИ СВЕТУ. Светским трендовима и планетарној инклузији. Стога је некако и логично да поред набројаног постоји још итекако важних и подстицајних сегмената интеркултуралне агенде чији капацитети и потенцијали нису искоришћени или се тек стидљиво отварају и поступно оваплоћују.

Међу такве капацитете и ресурсе у топ-равни видимо и мањинске самоуправе које са обиљем својих националних идентитета творе незамисливо велику и социјално вредну мрежу свих варијетета које носи културна различитост. Та диверзификација етничких скупова и националних заједница је нешто што Србија дуговремено веома плодносно афирмише и дизајнира знајући истовремено да је то поље где се значајнији искораци тек очекују. Иако држава Србија није експлицитно дефинисала своју политику мултикултуралности прилично јасно је да добар део јавних политика и медијских опсервација иде у правцу „признања“ постојеће мултиетничке мапираности чиме се мултикултуралности одвећ дуго и потврђује право грађанства.

Несумњиво да се национална шароликост како је већ истакнуто укршта и преплиће на свим нивоима државне организације Р Србије стварајући по себи природан оквир за увећање проактивне оријентације друштва ка проспе-

ритетним формама и садржајима који модеран развој доноси. За овако изреченутврдњу верујемо да нема инструктивнијег описа од онога који је прокламован у *Агенди 21 за културу* у делу *Принципи* коју су усвојили градови и локалне самоуправе света на 4. Форуму локалних самоуправа у Барселони 2004. године где се изичито каже: „културна различитост је најважнија баштина човечанства. Она је производ више хиљада година историје, плод заједничког доприноса свих људи, њихових језика, маште, технологија и стваралаштва. Култура се исказује у различитим облицима и одговара динамичним моделимаодноса између држава и територија. Културна различитост је *средство за постизање квалитетнијег интелектуалног, емоционалног, моралног и духовног живота* (УНЕСКО-Универзална декларација о културној различитости, члан 3) и један од битних елемената у преображају урбане и друштвене стварности.”¹

Дакле, раније поменути деценијски кризни периоди којима неумитно мора доћи крај отварају шансу запоступни друштвени преображај. Тај друштвени преображај морају изнети одређени актери који носе у себиздрав потенцијал и клицу промена зналачки сензибилујући унутрашње ресурсе, кретања у окружењу као и кардиналне глобалне токове. Свакако да је то *new age* – генерација којој је недвосмислено стало да гради амбијент и структуру друштва будућности самерљиво својој визији и потребама. Од социјалних група у том корпусу препознајемо готово све политичке организације и њихове делатнике које носе креативни потенцијал за озбиљну вивисекцију трошног друштвеног ткива које у свом базичном постаменту садржи исходишта за преображај.

Наведени цитат из Агенде 21 снажно сугерише да је културна различитост она датост у којој се крије али и остварује друштвени динамизам и потенцијални капацитет за промене. На то се веома сретно наслањају друштвени актери који својом активношћу, моделима и облицима деловања и самом природом свога положаја исповедају стварање климе у друштву која мења окоштале моделе и уобличава нове. Уз даљу,по нама непотребну аргументацију, налазимо да су националне мањине тај препознати агенс који, поред осталих, може да има везивну улогу и окрепљујући карактер у погледу идеално постављених (реално таргетираних) промена у нашем друштву.

Да будемо јаснији, мањинске самоуправе имају своју незаменљиву интегративну улогу која је одиста дуго чинила онај „социјални цемент“ у периодима истинских криза у међуљудским односима диљем наше териоторије. И то у различитим периодима наше савремене историје на веома волшебан начин мањинске политике су омогућавале да међунационални односи буду онај кохезивни фактор који је већину ентропијских елемената затварао а гдегод и трајно лишавао рематилачке димензије.

Наравно да уз поменуто постоји и прилично велико и постојано „минско поље“ нерешених и стално отворених питања која свакако проблемски нису непремостива али су кумулативно у значајној мери опомињућа и чине солидну

¹ Агенда 21 за културу, Центар за истраживање етницитета, Београд

експлозивну „смесу“. Дакле, оних питања која знајуне ретко да буду и претећа. Пажљивијим приступом може се уочити да рад Националних савета трпи у континуитету осетне критике, да припадници мањина осећају у значајној мери одређене дискриминишуће елементе у локалним политикама и пројектној партиципацији у домену индустрије културе, да различитост националних „боја“ и даље има упадљивих „неравнина“, да упорно егзистира нескривен осећај гетоизираности појединих мањинских самоуправа, да осмишљавање и реализација „културне аутономије“ и даље има пристојних ограничења, да опстоји видљиво наглашена „предоминација“ страначког уместо етничког у странкама националних мањина, да и даље постоји диспропорција запошљавања припадника националних мањина као и недовољна децентрализација мањинских самоуправа.

Овом прилично несистематизованом набрајању засигурно није крај у поприлично дугачкој скали отворених дилема и „рањивих“ питања са којима се суочавају мањинске самоуправе. Како би се перспектива интеркултуралности поступно увећавала уз разговетно остваривање мањинске самоуправе њихови припадници своја права и обавезе морају да остварују у локалним самоуправама кроз систем планирања и суделовања у расподели средстава и конзумирању права који би замишљена „културна аутономија“ концепцијски нудила. Да би се то на неки начин практично уобличио и делотворно функционисало морао би се нормирати број мањинских припадника у мањинским самоуправама који би следствено формирању такве мањинске самоуправе непосредно сарађивао са локалним самоуправама.

Поменуто замисао је овде изложена на трагу идеја Горана Башића² и није дата у својој целовитој, заокруженој замисли јер је и поменути теоретичар те идеје рекреирао у виду предлога који нису били посве концепцијски заокружени нити су били предмет шире јавне дебате. Међутим, поменуте идеје би могле да последице моделом који би омогућио плодотворан искорак ка синергичној сарадњи мањинских и локалних самоуправа што би најдиректније дало одговарајући, квалитетан утицај и суделовање припадника мањина у креирању јавних политика на локалу. Нису бројни примери добре праксе, али и они за које знамо су веома сугестивни показујући како се одређена политика мултикултуралности може ускладити у пољу јавних политика и функционисања одређене мањинске самоуправе у односној локалној заједници.

Дакле, да будемо конкретни, реч је о општини Бачки Петровац, у којој, истичемо то, припадници словачке националне мањине (који чине око 65% становништва) непосредно издвајају средства за делатност установа и организација које су од значајног интереса за своју словачку заједницу. Нешто слично је и у општини Ковачица. Супротно поменутиим примерима је донедавна ситуација у градској управи у Новом Пазаругде из разлога политичког анимозитета (па и сукобљености) две локалне санџачке странке културна политика града колатерално трпи јер се избегава примена законских решења (и поред

² Горан Башић, 2006, *Искушења демократије у мултиетничким друштвима*, Центар за истраживање етничитета, Београд

препоруке заштитника грађана) везаних за закон о националним саветима чиме се неопходно конзистентна културна политика локалне самоуправе дезавуише и доводи у питање.

Није од малог значаја, како смо у летимичном набрајању поменули, сагледавање степена запослености и учешћа мањина у локалним самоуправама у Војводини који у директној спрези са одређеном аутономијом локалних самоуправа даје увид у могућност утицаја на живот и одлуке везане за сам процес интеркултуралности. Наиме, уколико су надлежности локалних управа по питању решавања проблема културне аутономије ограничена (а за сада јесу) онда је број припадника националних мањина у органима и телима локалним самоуправама недовољан а самим тим и ирелевантан јер по природи своје позиције у ситуацији су да ни на који начин не утичу на одлуке у свом окружењу. Заправо решење се назире у потенцијалној могућности да се корпус питања од важности за мањине измести (најчешће са републичког а каткада и са покрајинског нивоа) на локални ниво како би се ставило у изглед оставио простор делотворног учешћа националних мањина у јавним политикама на локалу.

У том светлу лако ћемо се сложити са закључком да опсег власти као и квалитет и релеванција одлука на локалу је у високој несразмери са важношћу појединих питања и проблемских деоница које се непосредно или пак на индиректан начин реперкутују на живот мањина а доноси се извесно апстрахујући локални ниво. Перспектива ширења и јачања интеркултурних атрибута са суштинским пројектима који доприносе учвршћивању мањинских самоуправа и афирмисању њихове улоге доприноси и процесима државне децентрализације јачања културне аутономије. Раст утицаја локалног па тиме и мањинског одлучивања или пак самог учешћа у одлучивању суштински доприноси увећању могућности да се ојача, унапреди и обезбеди квалитетан међунационални суоднос и садржајнији интеркултурни развој.

Интеркултурална перспектива може имати своје солидно упориште и у знатном побољшању ткз. кадровске политике односно у равномернијој заступљености припадника мањинских група у обављању послова у локалним самоуправама и њихово не само бројно увећање већ и постављање на она места са којих се може и учествовати у одлучивању. Није непознато да постоји уочљива дискрепанца између покрајинског и локалног нивоа у погледу подзаступљености у запошљавању и то изразито на штету локалних заједница. Иако је овај начелан став речит показатељ стања у погледу запошљавања припадника националних мањина у локалним заједницама морамо истаћи да нема јасне евиденције о структури запослених припадника националних мањина као што и не постоје озбиљни истраживачки напори да се овај проблем статистички констатује, аналитички осветли и прецизније објасни.

Зарад нешто бољег увида навешћемо концизнен налазе истраживања „Заступљеност припадника националних у јединицама локалне самоуправе на подручју АП Војводине“, (2010) које је спровео Покрајински секретаријат за прописе, управу и националне заједнице и чији резултати су наведени у Тре-

ћем периодичном извештају Републике Србије за примену Оквирне конвенције. Помоћу тих показатеља се може стећи одређен увид у дихотомију запосленост – мањине премда, како смо већ напоменули, остаје тврдња да је за озбиљније промишљање (корелациону анализу) неопходан много шири узорак и збир података.

Дакле, у делу поменутом истраживање, истиче се „да је обухваћено 30 од 39 јединица локалне самоуправе чијој територији су у употреби језици и писма националних мањина. Истраживање је показало да су у органима локалне самоуправе као запосленим (осим Срба)заступљени Мађари, Црногорци, Румуни, Хрвати и Русини. Подаци показују заступљеност Црногораца, Румуна и Русина која је изнад њиховог удела у структури становништва Војводине. Са друге стране, подаци показују изразиту подзаступљеност Хрвата (1,25 % запослених у односу на 2,78% становништва Војводине). Удео Мађара и Словака је ништо нижи од њиховог удела у становништву, али се не може са сигурношћу тврдити да су подзаступљени, имајући у виду да се заступљеност не може процењивати изкључиво математички.“³

Држимо да су претходни наводи у извесном смислу потпомогли неки од исказаних ставова који су указивали на још увек недовољну заступљеност припадника националних мањина у локалним заједницама на оним пословима и радним местима са којих би се могло битније утицати на заштиту и остваривање појединачних и колективних права а тиме дакако и на увећање капацитета интеркултурне матрице у Војводини и локалним заједницама који је чине. Чини нам се да тврдње великог броја теоретичара који се баве овом проблематиком да се морају и надаље веома убрзано развијати капацитети државне управе да управља мултикултуралношћу, односно да се иде у оснаживање функционалности мањинских самоуправа веома инструктивни и утемељени.

Истини за вољу, гледајући *bona fides* актуелну ситуацију у Србији морамо истакнути чињеницу да се примена и заштита права националних мањина у општем смислу разликује када су у питању оодређене регионалне диспропорције, тако да без икакве сумње уочавамо значајне разлике између АП Војводине и нпр. централне Србије на уштрб ове друге регије. Прецизније, вероватно због бројности, структуре па и јаче инклузивности мањина у Војводини извршна власт покрајине има упадљиво развијеније мере подршке и непосредне помоћи мањинским самоуправама, које опет примерима добре праксе, упућују на опсервацију да се екстензивним приступом (коришћењем позитивних примера) може ићи у правцу кохерентнијег прилаза и решења за оснаживање интеркултурне парадигме како у другим локалним заједницама тако и у самом пољу државне политике.

На том фону важно је указати на стање у покрајинском медијском простору које се по сили своје локалне мањинске „мозаичности“ у добром делу рефлектује и на информисање на локалу јер прегледност и конзумирање садржаја везаних за националне мањине и њихов живот на локалу итекако укршта-

³ Љ. Ђорђевић, Ј. Лончар, Н. Миљковић, Г. Башић, 2018, *Учешће националних мањина у друштвеном и политичком животу Србије*, Центар за истраживање етничитета, Београд

ју и преплићу са оним што, колоквијално речено, долази са нивоа покрајинских штампаних и електронских медија. Можемо поновити више пута изречену тврдњу која је издигнута на ранг готово неупитне чињенице да је у Р Србији кроз медијско законодавство препозната потреба па и неопходност сталног унапређивања информисања на језицима националних мањина.

У духу тог става можемо рећи да је одвећ дуго дискриминација језика националних мањина забрањена као и језик мржње и нетолеранције чиме се најдиректније упућује на закључак да се норме и критеријуми (стандарди) које су донешени у Оквирној конвенцији о заштити националних мањина и Повељи о заштити регионалних и мањинских језика Савета Европе уденуте у сет важећих медијских закона. Будући да је Војводина по природи своје мешовите националне структуре онај културно политички амбијент где се медијскаинформисаност најснажније истиче и свакодневно детектује јасно је да уподобљеност законског оквир са европским медијским стандардима не оставља пуно простора за потпуно задовољство нити ритуално самохвалисање.

Наиме, и поред наглашено афирмативног приступа и статистички убедљивих података о броју информативних гласила, емисија и емитованих сати реалност се веома често искрада испод тих неподељено значајних бројки и оптимистичних ставова и изискује прилично захтеван низ конкретних радњи које траже неодговиду акцију и конструктивна решења.

- неопходно је да се учесталост а тиме и ваљаност истраживања, пропитивања медијске ситуације у медијима националних мањина на локалу издигне на ниво континуираних увида (истраживања) за употребу „оперативних“ сазнања оних који творе локалне политике и тиме утичу на побољшање као и на раст интеркултуралних садржаја у мањинском дакле локалном корпусу.

- иако су направљени више него солидни помаци у погледу „инфилтрираности“ и избора мањинских представника у РЕМ-у, У.О. РТВ-а и другим информативним гласилима, држимо да би предлози и избор представника аутентичних националних тела (нпр. Савета Националних мањина) били она погођена форма и озбиљан искорак ка мањинској репрезентативности.

- финансирање као и подршка раду локалних медија би требала да буде много конкретнија и финансијски значајнија будући да самоодрживост медија националних мањина, особито штампаних, није одрживо као пракса нити би се то могло квалификовати као адекватан приступ у решавању проблема са којима се суочавају.

- локалне самоуправе би морале да појачају пројектно финансирање медија националних мањина и то са јасним акцентом на проблематизовање дефицитних тема из мањинског живота чиме би се у великој мери поспешила синергичност са темама које на одређен начин већ препознају медији на покрајинском нивоу.

- као и на покрајинском тако и на нивоу локалних самоуправа концепт мултикултурализма би морао да има осетно већу познатост и заступљеност чиме би се у значајној мери грађанима и припадницима мањина приближио модел суживота и међунационалне упућености.

Локална заједница (самоуправе), поред реченог би морале перспективно да изналазе све већи број начина, претпоставки и активних мера како би се компензовао уочљив пад претходно високо утемељених медијских стандарда након процеса трансформације и приватизације медија где су нарочито погођена права медија националних мањина.

Уз све набројано, важно је указати на одсуство афирмативног приступа смањивању етничке дистанце и потенцирања значаја духа толеранције нарочито оне међунационалне јер фокусирањем (с разлогом) на проблем решавања косовског проблема готово нужно, па и спонтано питања других етничких група се миноризују или пак изостављају. Локалне заједнице ту имају нарочиту улогу па и шансу јер је отворено поље за непосреднији контакт и директнију акцију.

Да бисмо егзактно подастрли претходно изнете ставове навешћемо извод из не тако актуелне анализе али чини нам се са веома рецентним закључцима где се целокупни истраживачки наратив у многим наводима поклапа са нашим претходно изнетим опсервацијама. У тој анализи увид се своди на информативно-политичко саопштавање упућујући да „резултати квантитативно-квалитативне анализе садржаја програма и радија и телевизије на свим језицима на којим се емитује РУВ рађене у оквиру пројекта Новосадске новинарске школе и ИВ Војводине“ трансформација РТВ Нови Сад у Јавни сервис Војводине“ (2006-2008)“ указује да у централним информативнополитичким емисијама на већинском и на мањинским језицима недостају садржаји који **подстичу дух толеранције и међукултуралног дијалога и предузимају ефикасне мере за унапређење узајамног поштовања и разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њиховој територији**“⁴

И на крају, али никако и као последње, неопходно је сагледати свеукупни рад Савета националних мањина, увидети оне спорне тачке и критичке опсервације које указују на недостатке и пропусте у раду истих Савета и поради тога на побољшању оних законских решења чијом применом ће у пракси доћи до знатнијег унапређења оних дотрајалих одредби које су годинама уназад предмет континуиране критике. Наш аналитички интерес не иде даље од мањинских самоуправа па ћемо се у том делу и фокусирати на извесне сугестије око националних савета а нека озбиљнија анализа њиховог рада биће остављена за неке опсежније студије на ту тему. У том правцу иду разматрања, коментари и предлози које је везано за унапређење мањинских самоуправа и мултикултуралности дао поменути Г. Башић⁵ и које се сублимирајуће односе на:

- изједначавање нивоа избора националних савета са могућношћу избора мањинских самоуправа на локалном нивоу како би се најдиректнији комуникација мањинских самоуправа са припадницима националних мањина остварила

⁴ Др. Дубравка Валић – Недељковић, 2008, *Медији националних мањина у Србији/Војводини-приватизација (Извештај за Србију)*, Новосадска новинарска школа, Нови Сад

⁵ Г. Башић, М. Пајванчић, 2015, *Од сегрегативне ка интегративној политици мултикултуралности*, Центар за истраживање етничитета, Београд

- посебне бирачке спискове у којима је и одређивање институција за вођење посебног бирачког списка
- образовање посебних органа за спровођење избора за чланове националних савета националних мањина где би предлагачи били пуноправни чланови органа за спровођење избора
- како је мањинска самоуправа културолошки феномен (питање) неопходно је одвојити страначки утицај од мањинског тако што би законом требало гарантовати право предлагања припадницима националних мањина и субјектима који су везани за деловање у областима мањинске самоуправе.

Мишљења смо да претходно набрајање не би било потпуно нити имало ону целисходност ако не би исто употпунили и заокружили цитатом поменутог Г. Башића који предлаже крајње упутно и подстицајно „да треба установити институционалне облике организовања мањинске самоуправе и на локалном нивоу како би се омогућило потпуније и ефикасније остваривање права националних мањина, посебно у областима у којима се остварује мањинска самоуправа, као и да би се створиле повољније околности у којима је могуће развијати међусобну комуникацију и сарадњу националних савета националних мањина на питањима од заједничког интереса и тако отворити простор за међусобни дијалог, створити услове за боље међусобно разумевање, и на тај начин подстицати мултикултуралност“.⁶

Правећи кратак поглед на ситуацију у Новом Саду ваља нам поћи од коментара са највишег места муниципалне власти, дакле од коментара градског попечитеља за културу који наглашава важност оснаживања улоге националних мањина које по природи свог положаја доприносе хармонизацији друштвене заједнице ценећи да Град настоји да максимално подржи културу и сваку различитост. Ово је наравно веома респектибилан сигнал у околностима када мањинске самоуправе, њихове јавне политике и медији националних мањина очекују преко потребну помоћ за стабилан раст њиховог утицаја и евентуално јачу инкорпорираност у пројекте културе и локалних медија. Пре свега због чињенице да се већина медија националних мањина финансира посредством директних субвенција преко Националних савета премда искуства и сама пракса указује да су опредељена средства недовољна и да она покривају „просту репродукцију“ и не отварају решења за нарасле потребе за што квалитетнијим и садржајнијим медијским целинама, бољој техничкој опремљености, подмлађивању новинарског кадра, њиховој едукацији као и неопходном диверзитету садржаја. Уз то веома су чести негативни коментари из реда представника мањинских медија да се национални савети понашају „власнички“ према поменутим медијима и да одсуство слуха за потребе и квалитетнију расподелу средстава наткриљује преко потребан дијалог и разумевање.

Два најистакнутија медија у Новом Саду, *Новосадска ТВ* и *Дневник* (који није само локално гласило) у оквиру својих програма и одређене културно-политичке шеме имају солидну учесталост садржаја који прате мањинска дешавања (нпр. *Објектив* на Новосадској ТВ) али летимична евиденција недвос-

⁶ Ибид, 87стр.

мислено указује на неопходност да се прилози, емисије и друге медијске целине финансијски и технички потпомогну како би се добила много живља и медијски пријемчивија мањинска медијска сцена на нивоу града Новог Сада.

Очито да интеркултуралност и мањинска самоуправа уз огромну помоћ већинског српског народа нуде судбинску шансу да на овим просторима искилија суштинска културна хегемонија у духу најбољих Грамшијевих идеја.

Литература :

1. *Agenda 21 za kulturu*. (2004). Centar za istraživanje etniciteta. Beograd
2. Bašić, G. (2004). *Perspektive multikulturalizma u državama Zapadnog Balkana*. Centar za istraživanje etniciteta. Beograd
3. Bašić, G. (2006). *Isušenja demokratije u multietničkim društvima*, Centar za istraživanje etniciteta, Beograd
4. Bašić, G. , Pajvančić, M. (2015). *Od segregativne ka integrativnoj politici multikulturalnosti*. Centar za istraživanje etniciteta. Beograd
5. Valić-Nedeljković, D. (2008). *Mediji nacionalnih manjina u Srbiji/Vojvodini-privatizacija (Izveštaj za Srbiju)*. Novosadska novinarska škola. Novi Sad
6. Đorđević, Lj., Lončar, J., Miljković, N., Bašić, G. (2018). *Učešće nacionalnih manjina u društvenom i političkom životu Srbije*. Centar za istraživanje etniciteta. Beograd
7. Zbornik: *Jačanje lokalne vlasti*. (2002). Čigoja štampa-Magna agenda, Beograd
8. Zbornik: *Uporedna iskustva lokalnih самоуправа*. (2002). Čigoja štampa- Magna agenda. Beograd
9. Jovanović, A. M. (2009). *Kolektivna prava i pozitivna diskriminacija*, Službeni glasnik, Beograd
10. Tripković, M. (2006). *Multikulturalna Vojvodina u evropskim integracijama*. Filozofski fakultet u Novom Sadu. Novi Sad

INTERCULTURAL PERSPECTIVES OF MINORITIES SELF-GOVERNMENT - Public Policy and Media Sphere

Summary: The work is based on the analytical insight of the author in the current situation and perspectives of intercultural projects and models that create the participation of minority groups and communities in the shaping of their cultural identity at the local level. The level of interculturality at the level of minority self-government in Vojvodina and Novi Sad through defining and development strategic directions of cultural industries with special emphasis on public policies and media activities. Given the fact that identity minority issues are most closely related to public policies and especially to the media sphere, it is crucial that they are normatively framed and implemented in the cultural, economic and political spheres of a certain legal-political system. It is obvious that the perspective of minority self-governments is reflected in the search for quality legal and practical solutions in achieving the collective rights of national minorities, in two equally important processes for each self-government - decentralization processes and the process of achieving cultural autonomy. Therefore, the work affirms the promising increase of both mutually coupled socio-political processes in order to obtain a certain prediction of the contemporary intercultural model of minority self-government. It is natural for a good part of the work to intertwine other seg-

ments of creative industries (publishing, advertising, etc.), but the author's efforts are focused on marking experiences and perspectives in the domain of public and media activities. In this light, there is an indispensable correlation between the three levels (republic, provincial and city) of competencies and authorities that are reflected in the final form at the local level more precisely, to the level of minority self-government.

Key words: minority self-government, interculturalism, perspective, cultural industries, public policies, media, local level